

A Gale-Shapley algoritmus a felvételi eljárásban

(a Szent István Gimnázium honlapjáról)

Felvételi rangsorok → felvett diákok

- A következőkben azt mutatjuk be, hogy a felvételi rangsorokból és a diákok jelentkezési lapján megjelölt intézményi sorrendből hogyan alakul ki az egyes intézményekbe felvett diákok listája.
- Az egyszerűség kedvéért a diák jelentkezési lapján megjelölt képzési formákat (intézmény, azon belül melyik osztály) egységesen **osztály-nak** fogjuk nevezni.
- További egyszerűsítés, hogy minden osztályra legyen azonos, pl. 34 a felvehető diákok száma.

Rangsorok

- A diákok a jelentkezési lapjukon az általuk választott sorrendben megjelölik az egyes osztályokat (rangsort hoznak létre). Fontos, hogy ez szigorú sorrend („holtverseny” nélküli). Ez **a diák osztályrangsora.**
- Az iskolák a felvételi eredmények alapján az egyes osztályokba jelentkező diákokat rangsorolják. Ez is szigorú sorrendet jelent. Ez **az osztály diákrangsora.**

A jelentkezések áttekintése

- A diákokat valamilyen sorrendben (pl. ABC sorrendben haladva) egyenként végignézzük.
- A diákokat virtuálisan elhelyezzük az általuk első helyen választott osztály terme előtt, az adott osztályra létrehozott diákrangsor szerinti sorrendben.
- Ahol 34, vagy kevesebb diák áll, ott mindenki kap egy TALÁN-t (ők még bekerülhetnek).

Első elutasítási fázis

- Ha valamely osztálynál 34 főnél több állna sorban, akkor a 34. diák mögött álló diákok az **osztályrangsorukban első** helyen megjelölt osztálytól válaszként NEM-et kapnak, és mennek az **osztályrangsorukban második** helyen megjelölt osztály terméhez.
- Azok, akik ott maradtak az adott osztály terme előtt, kapnak egy TALÁN-t (ők még bejuthatnak).

Második sorbaállítás

- Az első körben NEM-et kapott diákok elmennek a jelentkezési lapjukon szereplő második osztályhoz, és itt beállnak az osztályterem előtti sorba, **az osztály diákrangsora** szerinti helyükre (tehát előfordulhat, hogy közülük sokan „előrefurakodnak” az ott állókhoz képest).

Második elutasítási fázis

- Amikor megint mindenki sorban áll (néhányan az **osztályrangsorukban** első helyen megjelölt osztály előtt, néhányan már a második helyen megjelölt osztály előtt), akkor ismét megnézzük a létszámokat.
- Ahol több, mint 34-en állnak sorban, ott a 34. diák után állóknak ismét NEM-et mondunk (ez lehet az első NEM-jük, de lehet már a második is), a többiek pedig az adott osztálytól egy-egy TALÁN-t kapnak (ők még bejuthatnak).

Harmadik sorbaállítás

- A második körben NEM-et kapó diákok elmennek a jelentkezési lapjukon levő következő osztályhoz (ez lehet **az osztályrangsorukban** szereplő második, vagy akár már a harmadik osztály is).
- Ismét **az osztály diákrangsora** szerint sorbaállnak, ismét a 34. diák utániakat NEM-mel küldjük tovább, a maradók pedig TALÁN-t kapnak. (Ők még bekerülhetnek az adott osztályba.)

Az eljárás vége

- Addig folytatjuk a korábban vázolt eljárást (újra és újra NEM-ek és TALÁN-ok kiosztása), amíg minden diák vagy egy TALÁN-nal sorban áll valamelyik osztálynál, vagy csupa NEM-et kapott (sajnos ilyen is előfordul a gyakorlatban).
- Aki csupa NEM-et kapott, az nem nyert felvételt egyik általa megjelölt osztályba sem.

Felvételi listák kialakítása

- Minden további diák TALÁN-ját IGEN-re változtatjuk át, és beengedjük őket az osztályterembe, az adott osztályba felvételt nyertek.
- Látható, hogy előfordulhat olyan osztály, amely nem telt meg, illetve lehet olyan diák, akit sehová sem vettek fel.
- A be nem telt osztályok pótfelvételt hirdetnek azon diákok számára, akik nem kerültek be egyik általuk választott osztályba sem.

Diákok listájában az osztályok sorrendje

- Az eljárás előtt kérdések merülhetnek fel a diákban, ismerve **az osztályok diákrangsorában** elfoglalt helyezéseit:
- Vajon felvesznek-e abba az osztályba, ahová szeretnék menni?
- Mikor nem kerülhet be valaki egy általa hűn áhított osztályba?

Nem kerültem be oda, ahova szerettem volna menni 1.

- Két esetben következhet ez be:
- **Az osztály diákrangsorában előttem voltak 34-en**, akik szintén oda szerettek volna menni (azaz jobban szerettek volna odamenni, mint egy másik osztályba). Ebben az esetben a többiekhez képesti, relatíve gyenge eredményem miatt nem juthattam be az osztályba. Ez van, nincs mit tenni.

Nem kerültem be oda, ahova szerettem volna menni 2.

- **Az én osztályrangsoromban előrébb** szerepelt egy olyan osztály, ahová a teljesítményem alapján be tudtam kerülni, így onnan nem küldtek tovább az osztályrangsoromban hátrébb szereplő osztályhoz (hiszen nekik is kellek).
- **Jaj, de buta voltam, miért nem a másik osztályt írtam előrébb? Hiszen oda jobban szerettem volna menni, a mindenit.**

Nyilvánvaló tévhitek

A korábban mondottak alapján két hamis állítás fogalmazható meg :

Egy adott osztály nem vesz fel, ha nem az első helyen van a rangsoromban.

NEM IGAZ!

Ha az első helyen megjelölt osztályba nem kerülök be, akkor a második vagy további helyen megjelölt osztályba sem fognak felvenni.

NEM IGAZ!

Mit jelent egy adott rangsorbeli helyezés?

Tanulói és szülői dilemma:

1. Jó iskolába a rangsor hátsó részéből bekerülni

vagy

2. Kevésbé jó iskolába ranglistavezetőként bekerülni

ÉRVEK

Jó iskolába a rangsor hátsó részéből bekerülni?

PRO:

- Jó iskolában többet lehet tanulni.
- A tanárok a gyenge diákokat is segítik, hogy az osztály homogén és jó teljesítményű tudjon maradni.

KONTRA:

- Jó iskolában többet kell tanulni.
 - **EZ IGAZ, DE EZÉRT TUDNAK TÖBBET. AKI NEM AKAR TANULNI, NE IS MENJEN JÓ ISKOLÁBA. MINEK?**
- A sok kiváló képességű diák elveszi a kedvemet a tanulástól, mert én nem tudok olyan jó lenni, mint ők.
 - **NEM BAJ, HA NEM VAGY KIMAGASLÓ! LEGYÉL CSAK SZIMPLÁN JÓ! AKKOR IS NAGYON SOKRA FOGOD VINNI!**

TANULSÁG

- Mindenki abban a sorrendben jelölje meg az egyes osztályokat a saját osztályrangsorában, amilyen sorrendben az adott osztályokba be szeretne kerülni. Elöl álljon az az osztály, amelybe leginkább szeretne bekerülni, és hátul álljon az az osztály, amelybe a legkevésbé szeretne járni.

**FÜGGETLENÜL AZ ADOTT OSZTÁLY
DIÁKRANGSORÁBAN ELFOGLALT HELYÉTŐL!!!**

Változtatási lehetőség

- A rangsorok közzététele után mindenkinek van lehetősége arra, hogy az **osztályrangsorát** megváltoztassa, illetve egy már korábban a listában megjelölt iskolából új osztályt vegyen fel az **osztályrangsorába**.
- Azt kérjük, hogy amikor változtatást hajtanak végre, gondoljanak arra, hogy hová szeretne menni a gyerek, és a korábban elmondottak alapján az legyen elől a rangsorban.